

Các câu hỏi và đáp án ôn thi lớp quản lý nhà nước ngạch chuyên viên

Câu 1: Anh (chị) hãy trình bày nền hành chính và các yếu tố cấu thành nền hành chính Nhà nước?

Nội dung đáp án

1. Nền hành chính Nhà nước

Nền hành chính nhà nước (HCNN) là khái niệm để chỉ sự tổng hợp của bốn yếu tố: Thể chế hành chính; Tổ chức bộ máy hành chính; Công chức, công vụ và Tài chính công. Giữa các yếu tố có mối quan hệ quy định, tác động ảnh hưởng chi phối lẫn nhau, đóng vai trò không thể thiếu đảm bảo cho hoạt động của nền HCNN.

2. Các yếu tố cấu thành nền hành chính nhà nước

– Thể chế hành chính nhà nước

+ Thể chế hành chính là một hệ thống gồm luật, các văn bản pháp quy dưới luật, tạo khuôn khổ pháp lý cho các cơ quan HCNN hoạt động, quản lý nhà nước một cách hiệu quả. Các yếu tố cấu thành thể chế HCNN bao gồm:

+ Thể chế về tổ chức và hoạt động của bộ máy HCNN: Hệ thống các văn bản pháp luật quy định về cơ cấu tổ chức, nhiệm vụ, quyền hạn, thẩm quyền của các cơ quan HCNN từ trung ương đến cơ sở.

+ Thể chế quản lý HCNN trên các lĩnh vực (thể chế kinh tế, thể chế văn hoá...): Hệ thống các văn bản của Nhà nước điều chỉnh sự phát triển kinh tế – xã hội trên mọi phương diện, đảm bảo xã hội phát triển ổn định, an toàn, bền vững.

+ Thể chế quy định về công chức và hoạt động công vụ.

+ Hệ thống các thủ tục hành chính nhằm giải quyết mối quan hệ giữa các cơ quan nhà nước với tổ chức và công dân.

+ Hệ thống các chế định về tài phán hành chính nhằm giải quyết các tranh chấp hành chính giữa công dân với nền hành chính nhà nước.

– Tổ chức bộ máy hành chính nhà nước

Bộ máy HCNN là một tập hợp các cơ quan HCNN liên kết với nhau thành một hệ thống thống nhất, được sắp xếp theo cấp và theo phân hệ trong một trật tự, có mối quan hệ qua lại, ràng buộc chặt chẽ với nhau, chịu sự chỉ đạo, điều hành chung từ một trung tâm là Chính phủ.

Bộ máy HCNN ta được tổ chức theo cấp và phân hệ. Bao gồm:

– Bộ máy HCNN TW là Chính Phủ. Cơ cấu tổ chức của Chính phủ gồm có Bộ và cơ quan ngang Bộ.

– Bộ máy HCNN địa phương là hệ thống UBND các cấp, gồm 03 cấp:

+ Cấp tỉnh: UBND tỉnh, thành phố trực thuộc TW. Cơ cấu tổ chức bao gồm các Sở, Ban ngành cấp tỉnh.

+ Cấp huyện: UBND huyện, quận, thành Phố, thị xã trực thuộc tỉnh. Cơ cấu tổ chức bao gồm các Phòng, Ban cấp huyện.

+ Cấp xã: UBND xã, phường, thị trấn.

Bộ máy HCNN thực thi quyền hành pháp, là cầu nối trực tiếp nhất đưa đường lối, chính sách, pháp luật vào cuộc sống. Hệ thống cơ quan HCNN được phân cấp, phân hệ đảm bảo

tính tập trung, bao quát, thống nhất, hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý. Bộ máy HCNN ở trung ương đưa ra các văn bản pháp quy, Chính phủ thực hiện chức năng quản lý, điều hành chung; các Bộ, cơ quan ngang Bộ quản lý đối với ngành, lĩnh vực trong phạm vi cả nước. Bộ máy HCNN ở địa phương có trách nhiệm quản lý về mặt nhà nước đối với tất cả các lĩnh vực, các mặt hoạt động ở địa phương.

– **Đội ngũ cán bộ, công chức hành chính và hoạt động công vụ**

Đội ngũ cán bộ, công chức hành chính là những người có thẩm quyền lãnh đạo, quản lý, điều hành nền hành chính và thực thi các công vụ trong nền HCNN. Đây là chủ thể mang quyền lực nhà nước, trực tiếp thực thi các thẩm quyền hành pháp nhằm thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của hệ thống cơ quan HCNN để quản lý xã hội.

Công chức hành chính ở Việt Nam là công dân Việt Nam, được tuyển dụng, bổ nhiệm vào ngạch, chức vụ, chức danh nhất định, trong biên chế và hưởng lương từ ngân sách nhà nước. Số lượng công chức lớn, chất lượng được phân loại theo trình độ đào tạo. Công chức hành chính được chia theo nhóm công việc, theo lĩnh vực và được phân loại thành các ngạch, bậc. Quyền lợi, trách nhiệm, nghĩa vụ của công chức được pháp luật quy định cụ thể. Công chức phải thực hiện và được hưởng các chế độ đào tạo, bồi dưỡng.

– **Tài chính công**

Tài chính công là tổng thể các hoạt động thu, chi bằng tiền do Nhà nước tiến hành, nó phản ánh các quan hệ kinh tế nảy sinh trong quá trình tạo lập và sử dụng các quỹ tiền tệ công nhằm phục vụ thực hiện các chức năng của Nhà nước và đáp ứng các nhu cầu, lợi ích của toàn xã hội

Cơ cấu tài chính công gồm:

- Ngân sách nhà nước;
- Tài chính các cơ quan HCNN; Tài chính các đơn vị sự nghiệp nhà nước;
- Tài chính trong các doanh nghiệp nhà nước hoạt động công ích;
- Các quỹ tài chính ngoài ngân sách nhà nước.

Tài chính công là cơ sở, nguồn lực vật chất quan trọng để bộ máy HCNN vận hành thực hiện được các chức năng của mình, đáp ứng các nhu cầu và lợi ích của toàn xã hội; Là yếu tố để nhà nước giữ vai trò chủ đạo, lãnh đạo, điều hành các quá trình phát triển xã hội theo đúng định hướng đề ra

Câu 2: Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam có vị trí, vai trò như thế nào trong hệ thống chính trị?

Nội dung đáp án

Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. Tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức, do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Quyền lực nhà nước là thống nhất; có sự phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp. Nhà nước ban hành pháp luật; tổ chức, quản lý xã hội bằng pháp luật và không ngừng tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa.

Nhà nước phục vụ nhân dân, gắn bó mật thiết với nhân dân, thực hiện đầy đủ quyền dân chủ của nhân dân, tôn trọng, lắng nghe ý kiến của nhân dân và chịu sự giám sát của nhân dân; có cơ chế và biện pháp kiểm soát, ngăn ngừa và trừng trị tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, vô trách nhiệm, lạm quyền, xâm phạm quyền dân chủ của công dân; giữ nghiêm kỷ cương xã hội, nghiêm trị mọi hành động xâm phạm lợi ích của Tổ quốc và của nhân dân.

Tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước theo nguyên tắc tập trung dân chủ, có sự phân công, phân cấp, đồng thời bảo đảm sự chỉ đạo thống nhất của Trung ương
Nhà nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam là tổ chức trung tâm thực hiện quyền lực chính trị, là trụ cột của hệ thống chính trị, là bộ máy tổ chức quản lý kinh tế, văn hoá, xã hội, thực hiện chức năng đối nội và đối ngoại

Câu 3: Theo anh (chị) cần phải làm gì để tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính nhà nước?

Nội dung đáp án

- Tiếp tục đổi mới tổ chức và hoạt động của Chính phủ theo hướng xây dựng nền hành chính thống nhất, thông suốt, trong sạch, vững mạnh, có hiệu lực, hiệu quả, tổ chức tinh gọn và hợp lý; tăng tính dân chủ và pháp quyền trong điều hành của Chính phủ.
- Nâng cao năng lực dự báo, ứng phó và giải quyết kịp thời những vấn đề mới phát sinh.
- Xác định rõ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm, tổ chức của các bộ, cơ quan ngang bộ; khắc phục tình trạng bỏ trống hoặc trùng lắp về chức năng, nhiệm vụ giữa các bộ, ngành.
- Tổng kết, đánh giá việc thực hiện chủ trương sắp xếp các bộ, sở, ban, ngành quản lý đa ngành, đa lĩnh vực để có chủ trương, giải pháp phù hợp.
- Thực hiện phân cấp hợp lý cho chính quyền địa phương đi đôi với nâng cao chất lượng quy hoạch và tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát của trung ương, gắn quyền hạn với trách nhiệm được giao.
- Đẩy mạnh cải cách hành chính, nhất là thủ tục hành chính; giảm mạnh và bãi bỏ các loại thủ tục hành chính gây phiền hà cho tổ chức và công dân. Nâng cao năng lực, chất lượng xây dựng và tổ chức thực hiện các cơ chế, chính sách. Đẩy mạnh xã hội hoá các loại dịch vụ công phù hợp với cơ chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.